KARTA MODUŁU

I. OGÓLNE INFORMACJE O MODULE								
COLLEGIUM WITELONA UCZELNIA PAŃSTWOWA WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU I KULTURZE FIZYCZNEJ								
Kierunek studiów:		Zdrowie publiczne						
Poziom studiów:		Studia drugiego stopnia						
Profil studiów:		praktyczny						
Forma studiów:		stacjonarne						
Nazwa modułu:		Epidemiologia chorób cywilizacyjnych						
Rodzaj modułu:		Moduł do wyboru						
Język wykładowy:		Język polski*						
Rok studiów:	2	**Formy prowadzenia zajęć wraz z liczbą godzin dydaktycznych:**						
Semestr:	3	Wykład	Ćwiczenia					
Liczba punktów ECTS ogółem:	4	20	30					
Forma zaliczenia:		Zaliczenie z oceną						
Wymagania wstępne:		Brak wymagań.						

II. CELE KSZTAŁCENIA
Cele kształcenia:
Cel 1: Zapoznanie studentów z pojęciami, miernikami epidemiologicznymi oraz zaawansowaną metodologią badań epidemiologicznych w kontekście niezakaźnych chorób przewlekłych (chorób cywilizacyjnych). **Cel 2**: Poznanie głównych uwarunkowań genetycznych, środowiskowych, społeczno-demograficznych oraz behawioralnych (styl życia) wpływających na narastanie epidemii chorób układu krążenia, nowotworów, cukrzycy, otyłości, przewlekłych chorób układu oddechowego i zaburzeń psychicznych. **Cel 3:** Nabycie praktycznych umiejętności pozyskiwania, analizy statystycznej i interpretacji danych epidemiologicznych, oceny poziomu ryzyka populacyjnego oraz projektowania, wdrażania i ewaluacji programów

III. EFEKTY UCZENIA SIĘ WRAZ Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH		
Efekt uczenia się	Student, który zaliczył moduł w zakresie:	Odniesienie do efektów kierunkowych
wiedzy:		
1	Zna biologiczne, chemiczne i środowiskowe uwarunkowania zdrowia oraz szczegółowe zagadnienia z zakresu epidemiologii chorób cywilizacyjnych.	K2ZP_W01
2	Zna pogłębioną tematykę dotyczącą prewencji chorób niezakaźnych (cywilizacyjnych) oraz metody oceny stanu sanitarno-epidemiologicznego społeczeństwa.	K2ZP_W07
umiejętności:		
2	Potrafi przeprowadzić kompleksową ocenę zagrożeń zdrowia populacji oraz stopnia rozpowszechnienia chorób cywilizacyjnych w wymiarze lokalnym i krajowym.	K2ZP_U05
3	Potrafi przeprowadzić ocenę stanu sanitarno-epidemiologicznego oraz organizować i projektować działania zaradcze, naprawcze oraz profilaktyczne.	K2ZP_U09
4	Posiada umiejętności wykorzystania wiedzy teoretycznej, dostrzegania, obserwacji oraz krytycznej interpretacji zjawisk epidemiologicznych w zakresie zdrowia populacji.	K2ZP_U21
kompetencji społecznych:		
1	Ma świadomość pełnionej roli społecznej oraz prawnych i etycznych zobowiązań wynikających z ciągłego monitorowania oraz przeciwdziałania zagrożeniom zdrowotnym w populacji..	K2ZP_K05

IV. TREŚCI PROGRAMOWE		
Treści programowe (tematyka zajęć, zaprezentowana z podziałam na poszczególne formy zajęć z określeniem liczby godzin potrzebnych na ich realizację)		
Wykład		
Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin S/N
W1	Przedstawienie karty modułu i omówienie warunków zaliczenia przedmiotu. Wprowadzenie do epidemiologii chorób cywilizacyjnych (NCDs – Non-Communicable Diseases). Definicja, zakres i rys historyczny epidemiologii ze szczególnym uwzględnieniem przejścia epidemiologicznego od chorób	2

	zakaźnych do przewlekłych chorób niezakaźnych. Rola epidemiologii w kształtowaniu polityki zdrowotnej	
W2	Epidemiologiczne mierniki stanu zdrowia populacji. Mierniki pozytywne i negatywne. Zapadalność (zachorowalność), chorobowość (punktowa i okresowa), umieralność, śmiertelność. Standaryzacja współczynników (metoda bezpośrednia i pośrednia). Złożone wskaźniki obciążenia chorobami: DALY (Disability-Adjusted Life Years), QALY, YLL, YLD.	2
W3	Epidemiologia chorób układu krążenia (CVD). Nadciśnienie tętnicze, choroba niedokrwienna serca, zawał serca, udary mózgu. Epidemiologiczna analiza klasycznych i nowych czynników ryzyka (karta SCORE, HCR). Obraz epidemiologiczny CVD w Polsce na tle krajów Unii Europejskiej.	2
W4	Środowiskowe, behawioralne i społeczno-demograficzne uwarunkowania zdrowia. Paradygmat Lalonde'a i pola zdrowia w odniesieniu do chorób cywilizacyjnych. Nierówności w zdrowiu (gradient społeczno-ekonomiczny), wpływ poziomu wykształcenia, dochodu, warunków pracy i zamieszkania na występowanie chorób cywilizacyjnych.	4
W5	Epidemiologia w medycynie pracy i epidemiologia środowiskowa. Zagrożenia zdrowotne związane ze środowiskiem pracy, stresem zawodowym, siedzącym trybem życia i wypaleniem zawodowym. Wpływ zmian klimatycznych na rozprzestrzenianie się i nasilanie przebiegu chorób przewlekłych.	4
W6	Nadzór epidemiologiczny, prognozowanie i strategie prewencyjne. Rola Narodowego Programu Zdrowia (NPZ) oraz inicjatyw WHO/EU w zapobieganiu chorobom cywilizacyjnym. Zaliczenie pisemne treści wykładowych (test wiedzy).	4
W7	Test zaliczeniowy	2

Ćwiczenia

Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin S/N
Ćw1	Przedstawienie karty modułu i zapoznanie z regulaminem sali ćwiczeniowej. Ilościowe metody analizy w epidemiologii – podstawowe wyliczenia. Praktyczne obliczanie i interpretacja współczynników surowych, specyficznych dla wieku i płci oraz standaryzowanych (zapadalność, chorobowość, umieralność, śmiertelność). Rozwiązywanie zadań na danych rzeczywistych.	2
Ćw2	Oficjalne źródła danych epidemiologicznych i demograficznych. Praca z bazami danych: Główny Urząd Statystyczny (GUS - Bank Danych Lokalnych), Główny Inspektorat Sanitarny (GIS), Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH – PIB, Rejestr Nowotworów, bazy Eurostat i WHO (Global Health Observatory). Wyszukiwanie i przetwarzanie danych.	4
Ćw3	Planowanie i metodologia badań epidemiologicznych. Opisowe badania epidemiologiczne (opis przypadku, seria przypadków, badanie ekologiczne) oraz badania analityczne (badanie przekrojowe, badanie kliniczno-kontrolne, badanie kohortowe). Analiza zalet, wad i błędów systematycznych (bias) w poszczególnych schematac	4
Ćw4	Projektowanie badań epidemiologicznych i narzędzi zbierania danych. Opracowywanie kwestionariusza ankiety badawczej ukierunkowanej na ocenę czynników ryzyka chorób cywilizacyjnych (aktywność fizyczna, nawyki żywieniowe, palenie tytoniu, stres) w wybranej grupie społeczno-zawodowej.	6
Ćw5	Opracowanie projektu oceny stanu sanitarno-epidemiologicznego (Praca w grupach - Część I). Identyfikacja głównego problemu epidemiologicznego w wybranej populacji lokalnej (np. wysoki poziom zachorowalności na cukrzycę lub nowotwory jelita grubego). Dobór mierników epidemiologicznych, analiza kosztów i barier organizacyjnych.	6
Ćw6	Formułowanie strategii i programów naprawczych (Praca w grupach - Część II). Tworzenie autorskiego interwencyjnego programu profilaktyczno-edukacyjnego ukierunkowanego na redukcję zidentyfikowanego zagrożenia epidemiologicznego. Określenie celów operacyjnych, wskaźników ewaluacji i harmonogramu wdrażania.	4
Ćw7	Prezentacja projektów studenckich i kolokwium zaliczeniowe. Prezentacja multimedialna przygotowanych w zespołach raportów epidemiologicznych wraz z propozycją działań naprawczych. Krytyczna dyskusja na forum grupy, analiza wniosków oraz pisemne kolokwium zadaniowe kończące ćwiczenia.	4

V. METODY KSZTAŁCENIA, NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. Metody kształcenia:

- Wykład problemowy
- Studium przypadku
- Dyskusja
- Projekt studencki
- Teksty źródłowe\
- Filmy poglądowe

VI. FORMA I KRYTERIA ZALICZENIA MODUŁU

1. Formy zaliczenia:

- Wykład :Zaliczenie ustne z oceną
- Ćwiczenia : projekt studencki i odpowiedź ustna

2. Sposób weryfikacji i oceniania efektów uczenia się:

Wykład: ustny test wiedzy

a) Przygotowanie i przedstawienie projektu studenckiego i odpowiedź ustna
b) Ćwiczenia praktyczne i odpowiedź ustna-: kryteria oceny: • 51% - 60% - ocena dostateczna, • 61% - 70% - ocena dostateczna plus, • 71% - 80% - ocena dobra, • 81% - 90% - ocena dobra plus, • 91% - 100% - ocena bardzo dobra.
c) Obserwacja i ocena postaw studenta
d) Ustny test wiedzy, aktywność na zajęciach, wypowiedzi ustne i pisemne, ocena realizacji zadań

3. Podstawowe kryteria oceny określane są indywidualnie

VII. BILANS PUNKTÓW ECTS - NAKŁAD PRACY STUDENTA	
Kategoria	**Obciążenie studenta**
Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela (godziny kontaktowe)	50
Udział w wykładach	20
Udział w ćwiczeniach	30
Samodzielna praca studenta (godziny niekontaktowe)	50
Przygotowanie do wykładu	20
Przygotowanie do ćwiczeń	20
Przygotowanie do egzaminu	
Przygotowanie do zaliczenia ćwiczeń	10
Łączna liczba godzin	100
Punkty ECTS za moduł	4

VIII. ZALECANA LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Bzdęga J., Gębska-Kuczerowska A. (red.), Epidemiologia w zdrowiu publicznym, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020.
2. Jędrychowski W., Epidemiologia w medycynie praktycznej, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2018.
3. Bonita R., Beaglehole R., Kjellström T., Podstawy epidemiologii, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – PZH, Warszawa 2020.
4. Wojtyniak B., Goryński P. (red.), Sytuacja zdrowotna ludności Polski i jej uwarunkowania, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH – PIB, Warszawa (najnowszy roczny raport).

Literatura uzupełniająca:

1. World Health Organization, Global status report on noncommunicable diseases, WHO Press, Geneva.
2. Woynarowska B. (red.), Zdrowie publiczne. Pomiary, stan i działania, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2022.
3. Kulik T. B., Latalski M. (red.), Zdrowie publiczne. Wybrane zagadnienia, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2019.
4. Artykuły naukowe z czasopism: Przegląd Epidemiologiczny, Medycyna Pracy, Zdrowie Publiczne i Zarządzanie.

Na kierunkach studiów, na których obowiązują standardy kształcenia oraz odrębne przepisy określone przez właściwego ministra, karty modułów powinny także uwzględniać powyższe uregulowania

*należy odpowiednio wypełnić

** należy wpisać formę/formy przypisane do modułu określone w programie studiów (ćwiczenia, seminarium, konwersatorium, lektorat, laboratorium, warsztat, projekt, zajęcia praktyczne, zajęcia terenowe, zajęcia wychowania fizycznego, praktyka zawodowa, inne)